

Křivky a plochy

Pavel Strachota

FJFI ČVUT v Praze

5. března 2015

Obsah

- 1 Parametrické křivky
- 2 Parametrické bikubické povrchy
- 3 Implicitní povrchy
- 4 Dělené křivky
- 5 Dělené povrchy

Úvod

- potřeba popsat a generovat **hladké křivky a povrchy**
  - CAD
  - znakové fonty
  - dráha kamery a pohyb objektů
  - trajektorie v barevném prostoru atd.
  - modelování reálných objektů

Reprezentace 3D křivek a povrchů

- polygonální síť (množina spojených polygonů)
  - zakřivené povrchy lze pouze aproximovat
  - snížení chyby aproximace $\implies$ zjemnění sítě, zvýšení paměťových a výpočetních nároků
- implicitní povrchy: $f(x, y, z) = 0$
  - snadný výpočet průsečíků s přímkou, normálových vektorů
  - nesnadné vykreslování - potřeba dodatečných podmínek (např. polokoule)
- **parametrické** křivky a povrchy: $x = x(t)$, $y = y(t)$, $z = z(t)$
- **dělené** křivky a povrchy - vyhlazování polygonálních sítí dělením

Obsah

- 1 Parametrické křivky
- 2 Parametrické bikubické povrchy
- 3 Implicitní povrchy
- 4 Dělené křivky
- 5 Dělené povrchy

Parametrické vyjádření

- $x = x(t)$, $y = y(t)$, $z = z(t)$ jsou zpravidla polynomy 3. stupně
  - polynomy nižšího stupně - nedostatečná hladkost a flexibilita při definici křivek a povrchů
  - polynomy vyššího stupně - vyšší výpočetní nároky, méně stabilní (viz Lagrangeova interpolace, NM)
- kubické polynomy v $t \implies$ kubická křivka, kubika

Parametrické kubické křivky

- $\mathbf{Q}(t) = \begin{bmatrix} x(t) & y(t) & z(t) \end{bmatrix}$, kde

$$x(t) = a_x t^3 + b_x t^2 + c_x t + d_x$$

$$y(t) = a_y t^3 + b_y t^2 + c_y t + d_y \quad (1)$$

$$z(t) = a_z t^3 + b_z t^2 + c_z t + d_z$$

- maticový zápis

$$\mathbf{T} = \begin{pmatrix} t^3 & t^2 & t & 1 \end{pmatrix}$$

$$\mathbf{C} = \begin{pmatrix} a_x & a_y & a_z \\ b_x & b_y & b_z \\ c_x & c_y & c_z \\ d_x & d_y & d_z \end{pmatrix}$$

$\implies$ (1) lze zapsat jako

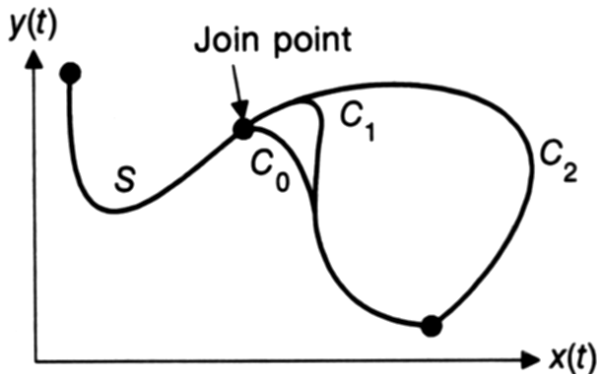
$$\mathbf{Q}(t) = \mathbf{TC}$$

Hladkost parametrické křivky 1/2

- Tečný vektor parametrické křivky

$$\boldsymbol{\tau}(t) = \frac{d}{dt} \mathbf{Q}(t) = \mathbf{Q}'(t) = \left(\frac{dx(t)}{dt} \quad \frac{dy(t)}{dt} \quad \frac{dz(t)}{dt} \right)$$

- Složitější křivky - navazování segmentů (každý segment kubická křivka pro $t \in [0, 1]$)

Hladkost parametrické křivky 2/2

- **geometrická** spojitost G^0 ... segmenty na sebe navazují
- geometrická spojitost G^1 ... shodný směr tečných vektorů v místě napojení (nikoliv orientace ani velikost)

$$\tau_1 = k\tau_2, k > 0$$

- stačí pro „hladkost“ trajektorie, nikoliv pohybu po křivce v závislosti na t
- křivka má parametrickou spojitost / je třídy $C^{(n)}$, je-li $\forall t, \forall k \in \mathbb{N}_{n+1}$ derivace $\mathbf{Q}^{(k)}(t)$ spojitá
- spojení segmentů je třídy $C^1 \Leftrightarrow$ platí $\tau_1(1) = \tau_2(0)$
- spojení je třídy $C^{(n)} \Leftrightarrow$ platí $\mathbf{Q}_1^{(k)}(1) = \mathbf{Q}_2^{(k)}(0), \forall k \in \mathbb{N}_{n+1}$.

Potřeba vyšší regularity

- C^1 implikuje G^1 (pokud neplatí $\tau_1(1) = \tau_2(0) = \mathbf{0}$)
- $\tau(t) = \mathbf{Q}'(t)$ je vektor rychlosti vzhledem k t
- $\mathbf{Q}''(t)$ je vektor zrychlení
- parametrická reprezentace plynulého pohybu $\implies$ nutné minimálně spojení třídy C^1 , někdy C^2
- na samotné trajektorii se vyšší regularita nepozná

Definice konkrétní křivky

- $\mathbf{Q}(t) = \mathbf{TC}$
- **segment** křivky BÚNO $t \in [0, 1]$
- 4 podmínky ve formě vektorů v $\mathbb{R}^3$ (např. koncové body, tečné vektory v koncových bodech)

$\implies$ (po složkách) 4 lineární rovnice pro 4 koeficienty každého polynomu $x(t)$, $y(t)$, $z(t) =$ prvky matice $\mathbf{C}$

Směšovací funkce 1/2

Nechť $\mathbf{M} \in \mathbb{R}^{4 \times 4}$, regulární. Potom každou matici $\mathbf{C} \in \mathbb{R}^{4 \times 3}$ lze vyjádřit jako součin

$$\mathbf{C} = \mathbf{M}\mathbf{G},$$

kde matici $\mathbf{G} \in \mathbb{R}^{4 \times 3}$ najdeme jako

$$\mathbf{G} = \mathbf{M}^{-1}\mathbf{C}.$$

- $\mathbf{M}$ ... bazová matice
- $\mathbf{G}$ ... „vektor“ geometrických podmínek

$$\mathbf{G} = \begin{pmatrix} g_{1x} & g_{1y} & g_{1z} \\ g_{2x} & g_{2y} & g_{2z} \\ g_{3x} & g_{3y} & g_{3z} \\ g_{4x} & g_{4y} & g_{4z} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \mathbf{G}_1 \\ \mathbf{G}_2 \\ \mathbf{G}_3 \\ \mathbf{G}_4 \end{pmatrix} = \left(\mathbf{G}_x \quad \mathbf{G}_y \quad \mathbf{G}_z \right)$$

Směšovací funkce 2/2

$$\mathbf{G} = \begin{pmatrix} g_{1x} & g_{1y} & g_{1z} \\ g_{2x} & g_{2y} & g_{2z} \\ g_{3x} & g_{3y} & g_{3z} \\ g_{4x} & g_{4y} & g_{4z} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \mathbf{G}_1 \\ \mathbf{G}_2 \\ \mathbf{G}_3 \\ \mathbf{G}_4 \end{pmatrix} = \left(\mathbf{G}_x \quad \mathbf{G}_y \quad \mathbf{G}_z \right)$$

$$\mathbf{Q}(t) = \begin{bmatrix} x(t) & y(t) & z(t) \end{bmatrix} = \mathbf{TC} = \mathbf{TMG}$$

$$x(t) = \mathbf{TMG}_x \text{ atd.}$$

- $\mathbf{B} = \mathbf{TM}$ ... řádkový vektor 4 kubických polynomů, tzv. **směšovacích funkcí** (blending functions)
- $\mathbf{Q}(t) = \mathbf{BG}$ ... vážený součet prvků geometrického vektoru.
Váhy = směšovací funkce.

Hermitovské kubiky 1/4

- definovány dvěma koncovými body $\mathbf{P}_1, \mathbf{P}_4$ a tečnými vektory $\mathbf{R}_1, \mathbf{R}_4$ v těchto bodech.
- Víme, že vždy lze najít $\mathbf{G}_H$ pro libovolnou regulární $\mathbf{M}_H$.
- Zde naopak napevno určíme

$$\mathbf{G}_H = \begin{pmatrix} \mathbf{P}_1 \\ \mathbf{P}_4 \\ \mathbf{R}_1 \\ \mathbf{R}_4 \end{pmatrix}$$

a ukážeme, že existuje odpovídající regulární báze matice $\mathbf{M}_H$.

Hermitovské kubiky 2/4

- provedeme dosazení pro všechny složky x, y, z najednou, BÚNO však lze např. jen pro souřadnici x :
- víme

$$\mathbf{Q}(t) = \mathbf{T} \mathbf{M}_H \mathbf{G}_H$$

- 1 Křivka musí mít krajní body $\mathbf{P}_1, \mathbf{P}_4$, tj.

$$\mathbf{P}_1 = \mathbf{Q}(0) = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \mathbf{M}_H \mathbf{G}_H,$$

$$\mathbf{P}_4 = \mathbf{Q}(1) = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \mathbf{M}_H \mathbf{G}_H.$$

- 2 Pro tečné vektory musí platit

$$\mathbf{R}_1 = \mathbf{Q}'(0) = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 \end{pmatrix} \mathbf{M}_H \mathbf{G}_H,$$

$$\mathbf{R}_4 = \mathbf{Q}'(1) = \begin{pmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 \end{pmatrix} \mathbf{M}_H \mathbf{G}_H.$$

Hermitovské kubiky 3/4

- Celkově lze v maticové podobě zapsat

$$\begin{pmatrix} \mathbf{P}_1 \\ \mathbf{P}_4 \\ \mathbf{R}_1 \\ \mathbf{R}_4 \end{pmatrix} = \underbrace{\begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 3 & 2 & 1 & 0 \end{pmatrix}}_{\tilde{\mathbf{M}}} \mathbf{M}_H \mathbf{G}_H.$$

- Levá strana je však z definice $\mathbf{G}_H$.
- Rovnost bude splněna, pokud

$$\mathbf{M}_H = \tilde{\mathbf{M}}^{-1} = \begin{pmatrix} 2 & -2 & 1 & 1 \\ -3 & 3 & -2 & -1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

Hermitovské kubiky 4/4

$$\mathbf{TM}_H \mathbf{G}_H = \begin{pmatrix} t^3 & t^2 & t & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 & -2 & 1 & 1 \\ -3 & 3 & -2 & -1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \mathbf{P}_1 \\ \mathbf{P}_4 \\ \mathbf{R}_1 \\ \mathbf{R}_4 \end{pmatrix}.$$

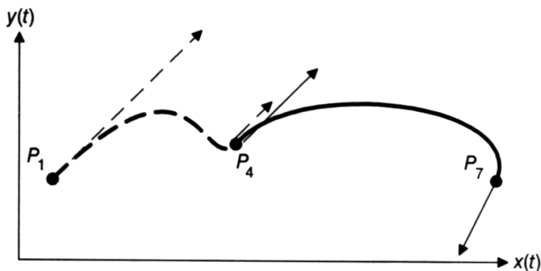
- Po dosazení

$$\begin{aligned} \mathbf{Q}(t) &= \mathbf{TM}_H \mathbf{G}_H = \mathbf{B}_H \mathbf{G}_H \\ &= (2t^3 - 3t^2 + 1) \mathbf{P}_1 + (-2t^3 + 3t^2) \mathbf{P}_4 \\ &+ (t^3 - 2t^2 + t) \mathbf{R}_1 + (t^3 - t^2) \mathbf{R}_4 \end{aligned}$$

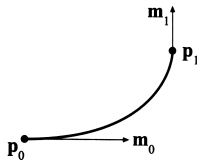
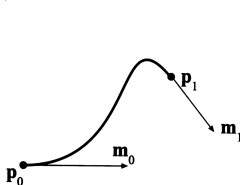
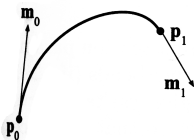
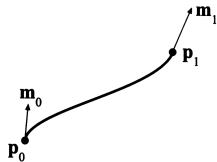
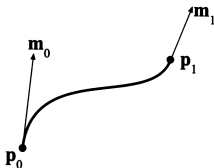
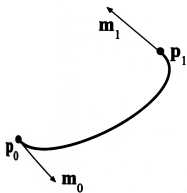
Navazování hermitovských křivek

- Aby křivka spojená ze dvou Hermitových segmentů měla hladkost G^1 , musí platit

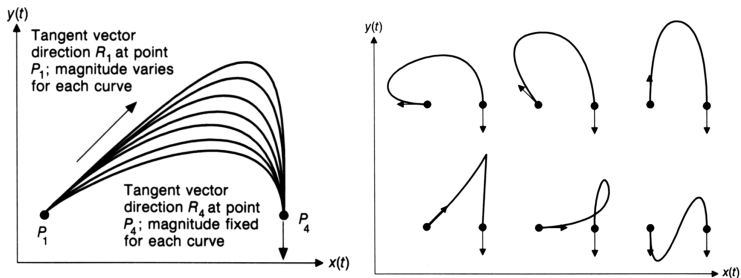
$$\mathbf{G}_H^{(1)} = \begin{pmatrix} \mathbf{P}_1 \\ \mathbf{P}_4 \\ \mathbf{R}_1 \\ \mathbf{R}_4 \end{pmatrix}, \quad \mathbf{G}_H^{(2)} = \begin{pmatrix} \mathbf{P}_4 \\ \mathbf{P}_7 \\ k\mathbf{R}_4 \\ \mathbf{R}_7 \end{pmatrix}, \quad k > 0$$

Hermitovské kubiky - příklady 1/2

Hermitovské kubiky - příklady 2/2

Zobrazování křivek

- nejjednodušší algoritmus: vyhodnocujeme $\mathbf{Q}(t)$ po pevných krocích $t \in [0, 1]$
- rekurzivní dělení křivek (bude demonstrováno na Bézierových křivkách)
  - přidání řídicích bodů beze změny tvaru křivky
- parametrické křivky jsou invariantní vůči rotaci, škálování, posunutí: transformace nakreslené křivky a vytvoření křivky **pomocí transformovaných řídicích bodů** je ekvivalentní
- křivky **nejsou** invariantní vůči perspektivní projekci

Hornerovo pravidlo

- nejrychlejší algoritmus pro vyhodnocení hodnoty polynomu v jednom bodě
- pomocí n násobení a n sčítání

$$P(t) = \sum_{i=0}^n \alpha_i t^i$$

$$P(t) = \alpha_0 + t(\alpha_1 + t(\alpha_2 + t(\alpha_3 + t(\cdots + t(\alpha_{n-1} + t\alpha_n)\cdots))))$$

- rekurzivní vztah

$$p_n = \alpha_n,$$

$$p_{n-1} = tp_n + \alpha_{n-1},$$

$$P(t) = p_0.$$

Hornerovo pravidlo - program

```
double Horner(int n, double * alpha, double t)
{
    double p = alpha[n];
    for(int i = n-1 ; i >= 0 ; i--)
        p = t*p + alpha[i];
    return p;
}
```

Dopředné diference

- Vyhodnocování polynomu v mnoha ekvidistantně rozmístěných bodech je neefektivní i Hornerovým pravidlem.

⇒ použití **dopředných diferencí** sníží stupeň polynomu, který je třeba vyhodnotit

$$\Delta f(t) = f(t + \delta) - f(t), \delta > 0$$

$$f(t + \delta) = f(t) + \Delta f(t)$$

- $f(t) = at^3 + bt^2 + ct + d \implies \Delta f(t)$ je kvadratická funkce (pořád nestačí)
- lze dále zjednodušit, nakonec bez násobení: označme $f_n = f(n\delta)$, potom

$$f_{n+1} = f_n + \Delta f_n,$$

$$\Delta f_n = \Delta f_{n-1} + \Delta^2 f_{n-1},$$

$$\Delta^2 f_{n-1} = \Delta^2 f_{n-2} + 6a\delta.$$

Bézierovy křivky

- nezávisle Paul de Casteljou, Pierre Bézier
- kubické Bézierovy křivky - popis pomocí bázových funkcí
- definovány 4 kontrolními body, $\mathbf{P}_2$ a $\mathbf{P}_3$ nahrazují tečné vektory u hermitovských kubik

$$\mathbf{G}_B = \begin{pmatrix} \mathbf{P}_1 \\ \mathbf{P}_2 \\ \mathbf{P}_3 \\ \mathbf{P}_4 \end{pmatrix}, \mathbf{M}_B = \begin{pmatrix} -1 & 3 & -3 & 1 \\ 3 & -6 & 3 & 0 \\ -3 & 3 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

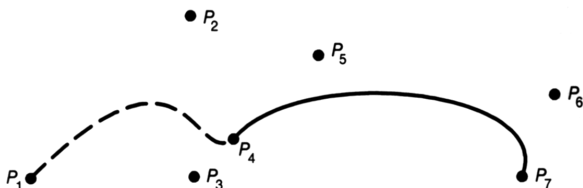
- $\mathbf{Q}(t) = (1-t)^3 \mathbf{P}_1 + 3t(1-t)^2 \mathbf{P}_2 + 3t^2(1-t) \mathbf{P}_3 + t^3 \mathbf{P}_4$

Navazování Bézierových křivek

- jaké jsou podmínky G^1 a C^1 spojitosti?
- vypočítáme tečné vektory z

$$\mathbf{Q}(t) = \mathbf{T}M_B\mathbf{G}_B.$$

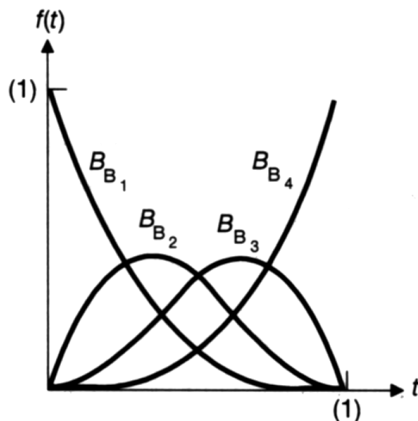
- G^1 spojitost pokud $\mathbf{P}_3 - \mathbf{P}_4 = k(\mathbf{P}_4 - \mathbf{P}_5)$, $k > 0$.
- C^1 spojitost pokud navíc $k = 1$

Bernsteinovy polynomy

$$Q(t) = (1-t)^3 P_1 + 3t(1-t)^2 P_2 + 3t^2(1-t) P_3 + t^3 P_4$$

- směšovací funkce u Bézierových křivek

Bézierovy křivky vyšších stupňů

- Bézierova křivka n -tého stupně používá $n + 1$ kontrolních bodů $\mathbf{P}_0, \dots, \mathbf{P}_n$:

$$\mathbf{Q}(t) = \sum_{i=0}^n B_i^n(t) \mathbf{P}_i,$$

kde B_i^n jsou Bernsteinovy polynomy

$$B_i^n(t) = \binom{n}{i} t^i (1-t)^{n-i}$$

- Vlastnosti B_i^n :

- $\sum_{i=0}^n B_i^n(t) = (t + (1-t))^n = 1$ (binomická věta)
- $B_i^n(t) \in [0, 1]$ pro $t \in [0, 1]$ (nezáporná čísla se součtem 1)

$\implies \mathbf{Q}(t)$ leží v konvexním obalu svých řídicích bodů

Algoritmus podle de Casteljau

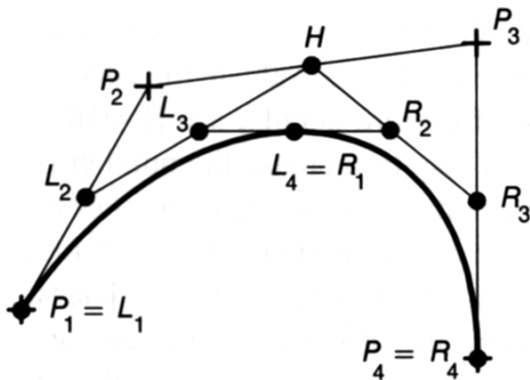
- nalézt bod $\mathbf{Q}(t)$ na Bézierově křivce stupně n , určené body $\mathbf{P}_0, \dots, \mathbf{P}_n$

Algoritmus

- 1 $i = 0, (\forall k \in \mathbb{N}_{n+1}) (\mathbf{P}_k^0 = \mathbf{P}_k)$ Pozn. $\mathbb{N}_n = \{0, 1, 2, \dots, n-1\}$
- 2 $\forall k \in \mathbb{N}_n$ pomocí lineární interpolace nalézt bod $\mathbf{P}_k^{i+1} = (1-t)\mathbf{P}_k^i + t\mathbf{P}_{k+1}^i$ ležící na úsečce $\mathbf{P}_k^i \mathbf{P}_{k+1}^i$.
- 3 $i = i + 1, n = n - 1$
- 4 jestliže $n \geq 2$, jdi na bod (2).
- 5 $\mathbf{Q}(t) = \mathbf{P}_0^i$ (jediný bod v posledním průchodu)

Dělení Bézierových křivek

- Křivku s řídicími body P_1, P_2, P_3, P_4 rozdělíme na 2 křivky s řídicími body L_1, L_2, L_3, L_4 a R_1, R_2, R_3, R_4 .
- Použijeme algoritmus de Casteljau pro $t = \frac{1}{2}$:

Uniformní neracionální B-spliny 1/3

- „**spline**“ = dlouhý tenký pružek plechu nebo dřeva
- po částech polynomiální křivky, závisující na malém počtu řídicích bodů $\implies$ tzv. *lokální kontrola*
- **kubické B-spliny** aproximují posloupnost $m + 1$ řídicích bodů $\mathbf{P}_0, \mathbf{P}_1, \dots, \mathbf{P}_m, m \geq 3$ pomocí $m - 2$ kubických segmentů $\mathbf{Q}_3, \mathbf{Q}_4, \dots, \mathbf{Q}_m$
- „**B**“ = segmenty lze vyjádřit bází směšovacích funkcí
- styčné body křivek $\mathbf{Q}_i$ ... **uzly** (knots)
- parametr t substituován tak, aby na $\mathbf{Q}_i$ nabýval hodnot $t_i \leq t < t_{i+1}$ pro $3 \leq i \leq m$
- t_i ... i -tá **uzlová hodnota**
- **uniformní** = uzly rozmístěny ekvidistantě vzhledem k t (BÚNO $t_{i+1} - t_i = 1$).

Uniformní neracionální B-spliny 2/3

- Každý segment $\mathbf{Q}_i$ je definován pomocí řídicích bodů $\mathbf{P}_{i-3}, \mathbf{P}_{i-2}, \mathbf{P}_{i-1}, \mathbf{P}_i$.

$$\implies \mathbf{G}_{Bs_i} = \begin{pmatrix} \mathbf{P}_{i-3} \\ \mathbf{P}_{i-2} \\ \mathbf{P}_{i-1} \\ \mathbf{P}_i \end{pmatrix}$$

- Pokud definujeme $\mathbf{T}_i = \begin{pmatrix} (t-t_i)^3 & (t-t_i)^2 & (t-t_i) & 1 \end{pmatrix}$, potom lze zapsat

$$\mathbf{Q}_i(t) = \mathbf{T}_i \mathbf{M}_{Bs} \mathbf{G}_{Bs_i},$$

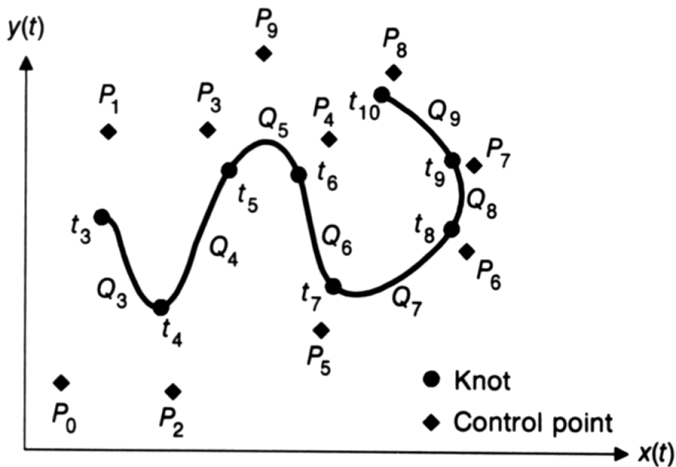
kde

$$\mathbf{M}_{Bs} = \frac{1}{6} \begin{pmatrix} -1 & 3 & -3 & 1 \\ 3 & -6 & 3 & 0 \\ -3 & 0 & 3 & 0 \\ 1 & 4 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Uniformní neracionální B-spliny 3/3

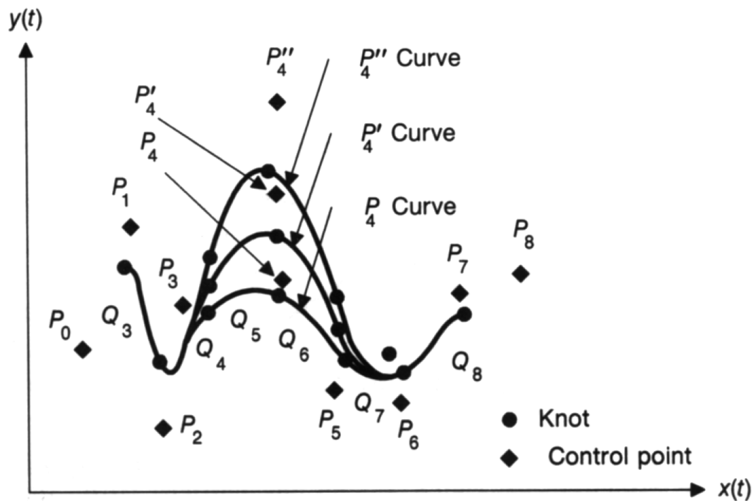
- volba M_{Bs} zaručuje, že jednotlivé segmenty na sebe navazují a mají spojení třídy C^2 .

Vlastnosti uniformních neracionálních B-splinů 1/3

- velká hladkost (C^2 spojení), obtížnější kontrola pomocí řídicích bodů
- řídicí body pouze aproximuje
- zopakováním Ř.B. můžeme dosáhnout lepší přimknutí křivky ke svým Ř.B.
- zopakováním Ř.B. 3x dostaneme interpolaci, ale máme jen G^0 spojitost.
- každý segment je v konvexním obalu svých Ř.B.
- každý Ř.B. ovlivňuje max. 4 segmenty - lokální kontrola

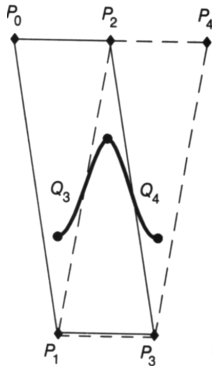
Vlastnosti uniformních neracionálních B-splinů 2/3

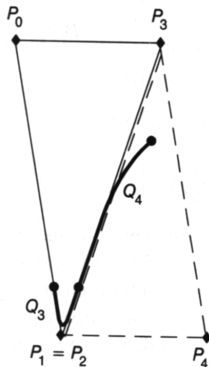
pohyb řídicího bodu

Vlastnosti uniformních neracionálních B-splinů 3/3

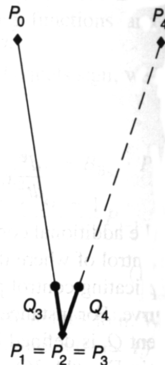
Q_3 Convex hull ———
 Q_4 Convex hull - - - - -

(a)

(b)

(c)

násobnost řídicích bodů

Neuniformní neracionální B-spliny 1/5

- rozdíly $t_{i+1} - t_i$ mohou být různé
- směšovací funkce nemohou být stejné pro všechny segmenty
- spojitost ve vybraných Ř.B. může být snížena z C^2 na C^1, C^0 i na nespojitost.
- konečné body mohou být snadno interpolovány, nedochází k degeneraci křivky na úsečku

Neuniformní neracionální B-spliny 2/5

- $m + 1$ řídících bodů $\mathbf{P}_0, \mathbf{P}_1, \dots, \mathbf{P}_m, m \geq 3$
- neklesající posloupnost uzlových hodnot $t_0, t_1, \dots, t_{m+4}$ (tedy minimálně 8 hodnot)
- neklesající $\implies$ hodnoty se mohou opakovat $\implies$ násobný uzel
- segment $\mathbf{Q}_i$ odpovídající násobnému uzlu $t_i = t_{i+1}$ je bod
- posloupnost uzlových hodnot např.
(0, 0, 0, 0, 1, 1, 2, 3, 4, 4, 5, 5, 5, 5)

Neuniformní neracionální B-spliny 3/5

- $B_{i,j}(t)$ je směšovací funkce j -tého stupně pro vážení řídicího bodu $\mathbf{P}_i$
- pro kubické B-spliny se 4 řídicími body na segment jsou $B_{i,4}(t)$ definovány rekurentně

$$B_{i,1}(t) = \begin{cases} 1 & \text{pro } t_j \leq t < t_{j+1} \\ 0 & \text{jinak} \end{cases},$$

$$B_{i,2}(t) = \frac{t - t_j}{t_{j+1} - t_j} B_{i,1}(t) + \frac{t_{j+2} - t}{t_{j+2} - t_{j+1}} B_{i+1,1}(t),$$

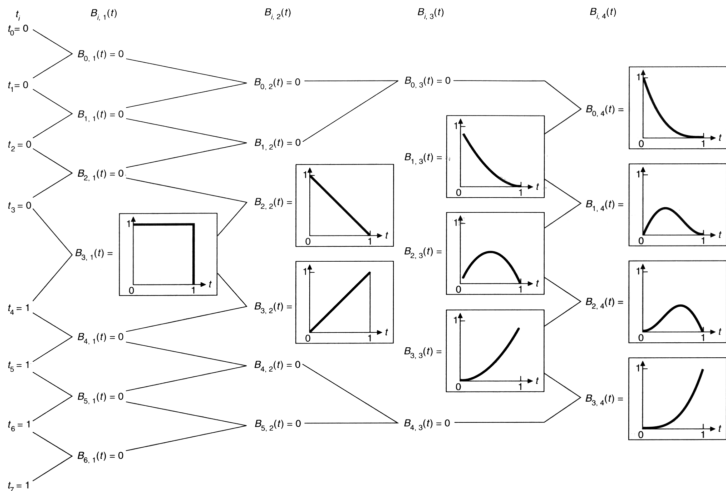
$$B_{i,3}(t) = \frac{t - t_j}{t_{j+2} - t_j} B_{i,2}(t) + \frac{t_{j+3} - t}{t_{j+3} - t_{j+1}} B_{i+1,2}(t),$$

$$B_{i,4}(t) = \frac{t - t_j}{t_{j+3} - t_j} B_{i,3}(t) + \frac{t_{j+4} - t}{t_{j+4} - t_{j+1}} B_{i+1,3}(t).$$

- pro $3 \leq i \leq m$, $t_j \leq t < t_{j+1}$:

$$\mathbf{Q}_i(t) = \mathbf{P}_{i-3} B_{i-3,4}(t) + \mathbf{P}_{i-2} B_{i-2,4}(t) + \mathbf{P}_{i-1} B_{i-1,4}(t) + \mathbf{P}_i B_{i,4}(t)$$

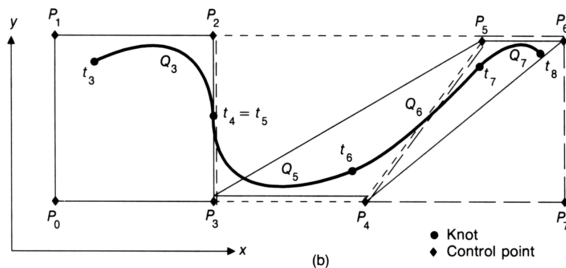
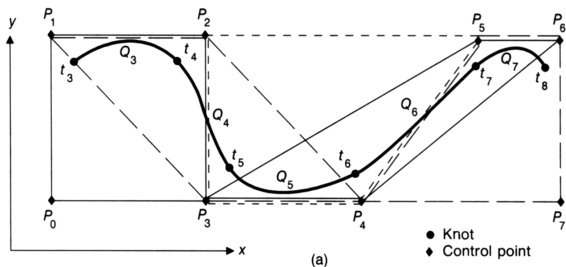
Neuniformní neracionální B-spliny 4/5

odvození směšovacích funkcí z posloupnosti uzlových hodnot
(0,0,0,0,1,1,1,1)

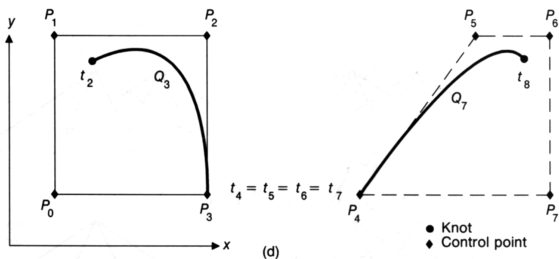
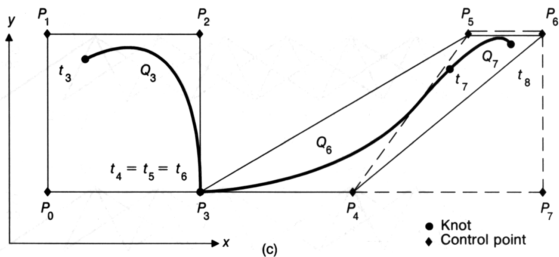

Neuniformní neracionální B-spliny 5/5

násobnost uzlových hodnot, ztráta spojitosti

Neuniformní neracionální B-spliny 5/5

násobnost uzlových hodnot, ztráta spojitosti

Neuniformní racionální kubické polynomiální křivky

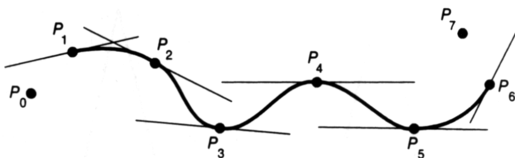
$$x(t) = \frac{X(t)}{W(t)}, y(t) = \frac{Y(t)}{W(t)}, z(t) = \frac{Z(t)}{W(t)}$$

- $X(t), Y(t), Z(t), W(t)$ jsou kubické polynomiální křivky s řídicími body definovanými v homogenních souřadnicích
- homog. souřadnice: $[x, y, z, w] \mapsto \left[\frac{x}{w}, \frac{y}{w}, \frac{z}{w} \right]$
- polynomy: Hermitovy, Bézierovy, B-spline ($\implies$ NURBS)
- výhody neuniformních racionálních křivek:
  - invariance vůči translaci, rotaci, škálování a **perspektivní projekci**
  - schopnost přesně definovat kuželosečky (v CAD)

Catmull-Rom spliny

- křivka hladce interpolující posloupnost bodů $\mathbf{P}_1, \mathbf{P}_2, \dots, \mathbf{P}_{m-1}$
- definujeme $\mathbf{P}_0, \mathbf{P}_1, \mathbf{P}_2, \dots, \mathbf{P}_m$
- tečný vektor v bodě $\mathbf{P}_i$ je rovnoběžný s přímkou $\mathbf{P}_{i-1}\mathbf{P}_{i+1}$
-

$$\mathbf{Q}_i(t) = \frac{1}{2} \mathbf{T} \begin{pmatrix} -1 & 3 & -3 & 1 \\ 2 & -5 & 4 & -1 \\ -1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \mathbf{P}_{i-3} \\ \mathbf{P}_{i-2} \\ \mathbf{P}_{i-1} \\ \mathbf{P}_i \end{pmatrix}$$

Obsah

- 1 Parametrické křivky
- 2 Parametrické bikubické povrchy**
- 3 Implicitní povrchy
- 4 Dělené křivky
- 5 Dělené povrchy

Parametrické bikubické povrchy

- většinou aproximační (nikoliv interpolační)
- opět zadané pomocí řídicích bodů a bázových funkcí
- požadavky opět: invariance, konvexní obal, lokální kontrola, interpolace některých řídicích bodů, spojitost při navazování, ...

Model bikubického povrchu 1/3

- křivka - parametr nyní označen jako s

$$\mathbf{Q}(s) = \begin{bmatrix} x(s) & y(s) & z(s) \end{bmatrix} = \mathbf{SMG}$$

- necht' je geometrický vektor závislý na parametru t , resp. jeho složky - řídící body - se pohybují po křivce parametrizované pomocí t

$$\mathbf{G} \equiv \mathbf{G}(t) = \begin{pmatrix} \mathbf{G}_1(t) \\ \mathbf{G}_2(t) \\ \mathbf{G}_3(t) \\ \mathbf{G}_4(t) \end{pmatrix}$$

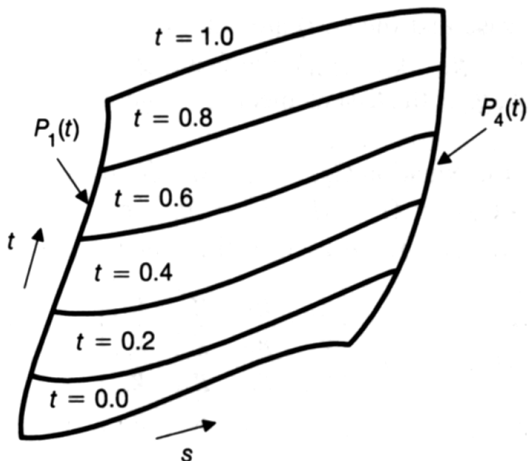
- Potom

$$\mathbf{Q}(s, t) = \mathbf{SMG}(t)$$

je povrch - kontinuum křivek závislé na t .

Model bikubického povrchu 2/3

- $G_i(t)$ kubické křivky $\implies \mathbf{Q}(s,t)$ je **parametrický bikubický povrch**

Maticový zápis bikubického povrchu 1/2

- necht' prvky matice mohou být vektory $\mathbf{v} = (v_x \quad v_y \quad v_z)$ a maticové operace provádějme po složkách x, y, z

$$\mathbf{G}(t) = \begin{pmatrix} \mathbf{G}_1(t) \\ \mathbf{G}_2(t) \\ \mathbf{G}_3(t) \\ \mathbf{G}_4(t) \end{pmatrix}$$

- $\mathbf{G}_i(t)$ kubická křivka $\implies \mathbf{G}_i(t) = \mathbf{T} \mathbf{M} \mathbf{G}_i$, kde

$$\mathbf{G}_i = \begin{pmatrix} \mathbf{g}_{i1} \\ \mathbf{g}_{i2} \\ \mathbf{g}_{i3} \\ \mathbf{g}_{i4} \end{pmatrix}$$

- $\mathbf{G}_i(t)$ má maticově rozměr 1×1 a lze tedy také napsat

$$\mathbf{G}_i(t) = \mathbf{G}_i^T \mathbf{M}^T \mathbf{T}^T$$

Maticový zápis bikubického povrchu 2/2

- po dosazení

$$\mathbf{G}(t) = \begin{pmatrix} \mathbf{G}_1(t) \\ \mathbf{G}_2(t) \\ \mathbf{G}_3(t) \\ \mathbf{G}_4(t) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \mathbf{G}_1^T \\ \mathbf{G}_2^T \\ \mathbf{G}_3^T \\ \mathbf{G}_4^T \end{pmatrix} \mathbf{M}^T \mathbf{T}^T$$

- celkově lze shrnout

$$\mathbf{Q}(s, t) = \mathbf{SMG}(t) = \mathbf{SMGM}^T \mathbf{T}^T,$$

kde jako $\mathbf{G}$ jsme nově označili tzv. *geometrickou matici*

$$\mathbf{G} = \begin{pmatrix} \mathbf{G}_1^T \\ \mathbf{G}_2^T \\ \mathbf{G}_3^T \\ \mathbf{G}_4^T \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \mathbf{g}_{11} & \mathbf{g}_{12} & \mathbf{g}_{13} & \mathbf{g}_{14} \\ \mathbf{g}_{21} & \mathbf{g}_{22} & \mathbf{g}_{23} & \mathbf{g}_{24} \\ \mathbf{g}_{31} & \mathbf{g}_{32} & \mathbf{g}_{33} & \mathbf{g}_{34} \\ \mathbf{g}_{41} & \mathbf{g}_{42} & \mathbf{g}_{43} & \mathbf{g}_{44} \end{pmatrix}$$

Hermitovské povrchy 1/2

- parametrizace geometrického vektoru hermitovské kubiky tak, že jednotlivé řídicí body leží rovněž na hermitovských kubikách
- $\mathbf{Q}(s, t) = \mathbf{SM}_H \mathbf{G}_H(t)$, kde

$$\mathbf{G}_H(t) = \begin{pmatrix} \mathbf{P}_1(t) \\ \mathbf{P}_4(t) \\ \mathbf{R}_1(t) \\ \mathbf{R}_4(t) \end{pmatrix}$$

$$\mathbf{P}_1(t) = \mathbf{G}_{H1}^T \mathbf{M}_H^T \mathbf{T}^T,$$

$$\mathbf{P}_4(t) = \mathbf{G}_{H2}^T \mathbf{M}_H^T \mathbf{T}^T,$$

$$\mathbf{R}_1(t) = \mathbf{G}_{H3}^T \mathbf{M}_H^T \mathbf{T}^T,$$

$$\mathbf{R}_4(t) = \mathbf{G}_{H4}^T \mathbf{M}_H^T \mathbf{T}^T.$$

Hermitovské povrchy 2/2

- celkově: $\mathbf{Q}(s, t) = \mathbf{S}\mathbf{M}_H\mathbf{G}_H\mathbf{M}_H^T\mathbf{T}^T$, kde

$$\mathbf{G}_H = \begin{pmatrix} \mathbf{G}_{H1}^T \\ \mathbf{G}_{H2}^T \\ \mathbf{G}_{H3}^T \\ \mathbf{G}_{H4}^T \end{pmatrix}$$

s významem jednotlivých řídicích bodů

$$\mathbf{G}_H = \begin{pmatrix} \mathbf{Q}(0,0) & \mathbf{Q}(0,1) & \frac{\partial}{\partial t} \mathbf{Q}(0,0) & \frac{\partial}{\partial t} \mathbf{Q}(0,1) \\ \mathbf{Q}(1,0) & \mathbf{Q}(1,1) & \frac{\partial}{\partial t} \mathbf{Q}(1,0) & \frac{\partial}{\partial t} \mathbf{Q}(1,1) \\ \frac{\partial}{\partial s} \mathbf{Q}(0,0) & \frac{\partial}{\partial s} \mathbf{Q}(0,1) & \frac{\partial^2}{\partial s \partial t} \mathbf{Q}(0,0) & \frac{\partial^2}{\partial s \partial t} \mathbf{Q}(0,1) \\ \frac{\partial}{\partial s} \mathbf{Q}(1,0) & \frac{\partial}{\partial s} \mathbf{Q}(1,1) & \frac{\partial^2}{\partial s \partial t} \mathbf{Q}(1,0) & \frac{\partial^2}{\partial s \partial t} \mathbf{Q}(1,1) \end{pmatrix}$$

Navazování hermitovských plátů 1/2

- C^1, G^1 spojitost spojení plátů podobně jako u hermitovských kubik
- G^0 spojitost $\implies$ hraniční křivky musí být stejné - např. při navazování $\mathbf{Q}^{(1)}, \mathbf{Q}^{(2)}$ ve směru parametru s :

$$(\forall t \in [0, 1]) (\mathbf{Q}^{(1)}(1, t) = \mathbf{Q}^{(2)}(0, t))$$

- pro pevné t jde vlastně o navazování křivek
 $\implies \mathbf{Q}^{(1)}(1, t) = \mathbf{P}_4^{(1)}(t) = \mathbf{P}_1^{(2)}(t) = \mathbf{Q}^{(2)}(0, t)$
- G^1 spojitost $\implies$ navíc požadavek na tečné vektory.

Navazování hermitovských plátů 2/2

- Vztah $\mathbf{G}_H^{(1)}$ a $\mathbf{G}_H^{(2)}$ pro G^1 spojitost:

$$\mathbf{G}_H^{(1)} = \begin{pmatrix} \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \mathbf{g}_{21} & \mathbf{g}_{22} & \mathbf{g}_{23} & \mathbf{g}_{24} \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \mathbf{g}_{41} & \mathbf{g}_{42} & \mathbf{g}_{43} & \mathbf{g}_{44} \end{pmatrix} \leftarrow \cdot \mathbf{M}_H T = \mathbf{P}_4^{(1)}(t)$$

$$\leftarrow \cdot \mathbf{M}_H T = \mathbf{R}_4^{(1)}(t)$$

$$\Downarrow$$

$$\mathbf{G}_H^{(2)} = \begin{pmatrix} \mathbf{g}_{21} & \mathbf{g}_{22} & \mathbf{g}_{23} & \mathbf{g}_{24} \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ k\mathbf{g}_{41} & k\mathbf{g}_{42} & k\mathbf{g}_{43} & k\mathbf{g}_{44} \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \end{pmatrix} \leftarrow \cdot \mathbf{M}_H T = \mathbf{P}_1^{(2)}(t)$$

$$\leftarrow \cdot \mathbf{M}_H T = \mathbf{R}_1^{(2)}(t)$$

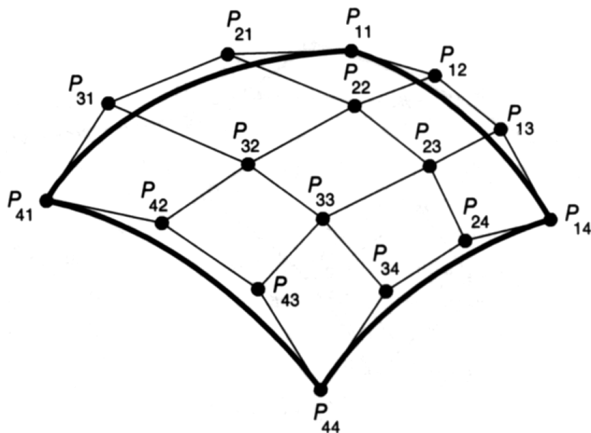
Bézierovy pláty 1/2

- parametrizace geometrického vektoru Bézierovy křivky tak, že jednotlivé řídicí body leží rovněž na Bézierových křivkách
- $\mathbf{Q}(s, t) = \mathbf{S} \mathbf{M}_B \mathbf{G}_B \mathbf{M}_B^T \mathbf{T}^T$

$$\mathbf{G}_B = \begin{pmatrix} \mathbf{P}_{11} & \mathbf{P}_{12} & \mathbf{P}_{13} & \mathbf{P}_{14} \\ \mathbf{P}_{21} & \mathbf{P}_{22} & \mathbf{P}_{23} & \mathbf{P}_{24} \\ \mathbf{P}_{31} & \mathbf{P}_{32} & \mathbf{P}_{33} & \mathbf{P}_{34} \\ \mathbf{P}_{41} & \mathbf{P}_{42} & \mathbf{P}_{43} & \mathbf{P}_{44} \end{pmatrix}$$

Bézierovy pláty 2/2

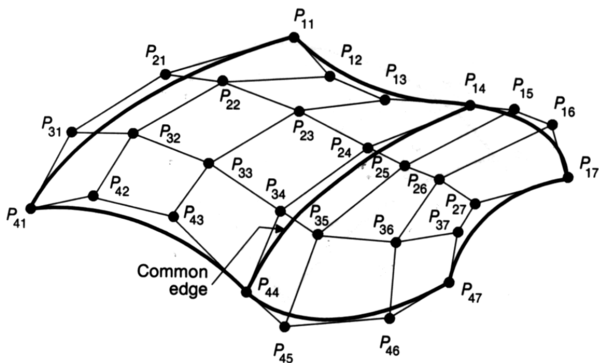
- geometrická matice $\mathbf{G}_B$: 16 řídicích bodů P_{ij} :

- plát leží v konvexním obalu Ř.B.
- interpoluje rohové Ř.B.

Navazování Bézierových povrchů

- G^0 spojitost - čtveřice bodů odpovídající sousedícím hranám stejná (4 Ř.B. společné)
- G^1 spojitost - navíc body na spoji leží na úsečkách tvořených body ze sousedních čtveřic (obrázek: $\forall i \in \{1, 2, 3, 4\}$ jsou P_{i3}, P_{i4}, P_{i5} na úsečce)

B-spline povrchy 1/2

- síť řídicích bodů $\mathbf{P}_{i,j}$
- jeden plát *uniformního neracionálního* B-spline povrchu je reprezentován jako

$$\mathbf{Q}_{i,j}(t) = \mathbf{S}_i \mathbf{M}_{Bs} \mathbf{G}_{Bs_{i,j}} \mathbf{M}_{Bs}^T \mathbf{T}_j^T,$$

kde

$$\mathbf{S}_i = \begin{pmatrix} (s-s_i)^3 & (s-s_i)^2 & (s-s_i) & 1 \end{pmatrix},$$

$$\mathbf{T}_j = \begin{pmatrix} (t-t_j)^3 & (t-t_j)^2 & (t-t_j) & 1 \end{pmatrix},$$

$$\mathbf{G}_{Bs_{i,j}} = \begin{pmatrix} \mathbf{P}_{i-3,j-3} & \mathbf{P}_{i-3,j-2} & \mathbf{P}_{i-3,j-1} & \mathbf{P}_{i-3,j} \\ \mathbf{P}_{i-2,j-3} & \mathbf{P}_{i-2,j-2} & \mathbf{P}_{i-2,j-1} & \mathbf{P}_{i-2,j} \\ \mathbf{P}_{i-1,j-3} & \mathbf{P}_{i-1,j-2} & \mathbf{P}_{i-1,j-1} & \mathbf{P}_{i-1,j} \\ \mathbf{P}_{i,j-3} & \mathbf{P}_{i,j-2} & \mathbf{P}_{i,j-1} & \mathbf{P}_{i,j} \end{pmatrix}$$

B-spline povrchy 2/2

- ostatní typy B-spline povrchů
  - bikubické (neracionální) neuniformní
  - NURBS povrchy

⇒ odvození podobně z B-spline křivek daného typu
- C^2 spojitost při navazování plátů je automatická (s výjimkou vícenásobných Ř.B.)

Výpočet normál k povrchům

- 1 výpočet tečných vektorů vzhledem k s, t :

$$\begin{aligned}\tau_s(s, t) &= \frac{\partial}{\partial s} \mathbf{Q}(s, t) = \frac{\partial}{\partial s} (\mathbf{S} \mathbf{M} \mathbf{G} \mathbf{M}^T \mathbf{T}^T) = \frac{\partial \mathbf{S}}{\partial s} \mathbf{M} \mathbf{G} \mathbf{M}^T \mathbf{T}^T \\ &= \begin{pmatrix} 3s^2 & 2s & 1 & 0 \end{pmatrix} \mathbf{M} \mathbf{G} \mathbf{M}^T \mathbf{T}^T \\ \tau_t(s, t) &= \frac{\partial}{\partial t} \mathbf{Q}(s, t) = \mathbf{S} \mathbf{M} \mathbf{G} \mathbf{M}^T \begin{pmatrix} 3t^2 & 2t & 1 & 0 \end{pmatrix}^T\end{aligned}$$

- 2 výpočet normály $\boldsymbol{\eta}$ pomocí vektorového součinu

$$\boldsymbol{\eta}(s, t) = \tau_s(s, t) \times \tau_t(s, t)$$

- polynom 5. stupně ve dvou proměnných $s, t \implies$ náročné na výpočet
- existuje bikubická aproximace (vhodná jen pro dostatečně „hladké“ povrchy)

Triangulace Bézierovy plochy

- 1 Vzorkování s pevným krokem s , $t \implies$ síť čtyřúhelníků $\implies$ každý z nich na dva trojúhelníky
- 2 Dělení křivky pomocí de Casteljau podle s a poté podle t
  - z jedné geometrické matice vzniknou 2×2 geom. matice
  - každou z nich lze (např. podle kritéria planarity)
    - 1 dále dělit
    - 2 vzít její krajní body $\implies$ čtyřúhelník $\implies$ na dva trojúhelníky
  - problém: mohou vzniknout díry (zlomy v ploše). Řešení:
    - 1 přísné kritérium planarity (náročné)
    - 2 pevná hloubka dělení (neefektivní)
- **kritérium planarity:** vzdálenost všech bodů geometrické matice od roviny určené 3 ze 4 krajních bodů je $< \varepsilon$

Obsah

- 1 Parametrické křivky
- 2 Parametrické bikubické povrchy
- 3 Implicitní povrchy**
- 4 Dělené křivky
- 5 Dělené povrchy

Implicitní povrchy

- izoplochy v prostoru:

$$\Gamma = \{ \mathbf{P} \in \mathbb{R}^3 \mid Q(\mathbf{P}) = \textit{konst.} \}$$

- $\mathbf{P} = \begin{bmatrix} x & y & z \end{bmatrix}$

- např. kulová plocha se středem v bodě $\mathbf{P}_0$ a poloměrem r :

$$Q(\mathbf{P}) = (x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 + (z - z_0)^2 = r^2$$

- Q je **skalární pole**

Kostra, generátory pole

- složitější objekty - modelování pomocí tzv. *kostry*
- kostra (skeleton) = množina jednoduchých objektů (body, úsečky, polygony, křivky)
- objekt generuje kolem sebe pole (objekt = *generátor*)
- vliv objektu klesá se vzdáleností od něj

Model pole

$$Q(\mathbf{P}) = \sum_{i=1}^n c_i F_i(d_i(\mathbf{P}))$$

- $d_i(\mathbf{P})$ ... vzdálenost bodu $\mathbf{P}$ od i -tého generátoru
- F_i ... *potenciálová funkce*, závislá na vzdálenosti d_i
- c_i ... koeficient síly vlivu i -tého generátoru (lze i $c_i < 0$)

Potenciálová funkce

- d ... vzdálenost od objektu
- $F(d) = ae^{-bd^2}$ ... neomezené působení
- $F(d) = \begin{cases} F_R(d) & \text{pro } d \leq R \\ 0 & \text{jinak} \end{cases}$ ... R je poloměr působení
  - volba $F_R(d)$ např.

$$F_R(d) = \left(1 - \frac{d^2}{R^2}\right)$$

$$F_R(d) = -\frac{4}{9} \frac{d^6}{R^6} + \frac{17}{9} \frac{d^4}{R^4} - \frac{22}{9} \frac{d^2}{R^2}$$

Objekty modelované pomocí kostry

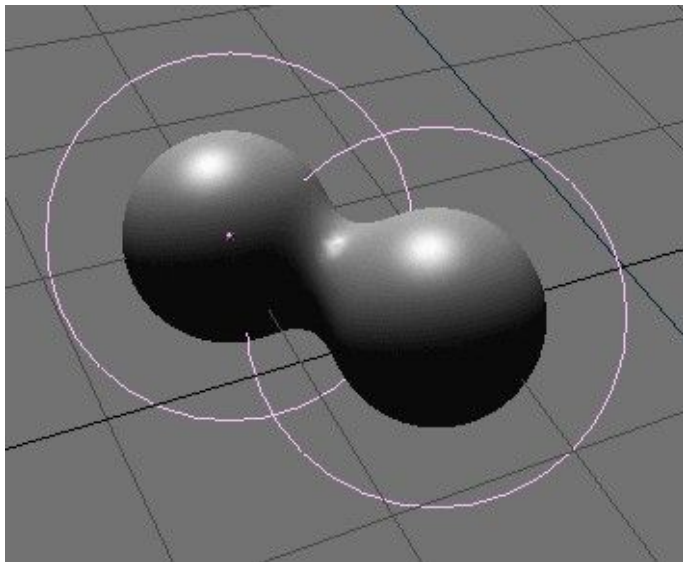
Vlastnosti

- různé názvy: *blobby objects* (blob = kapka, kulička), *soft objects*, *metaballs*
- kolem kostry izoplocha - kostra se „nafoukne“
- kostru lze snadno zobrazit a modelovat
- nutné umět vypočítat vzdálenost bodu od bodu, přímky, úsečky (viz warping), křivky, ...
- nevhodné pro modelování ostrých hran

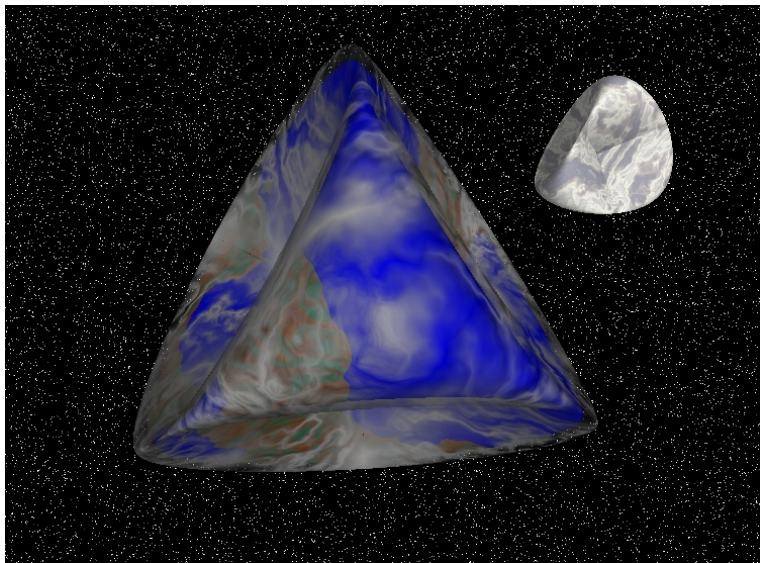
Zobrazování implicitních ploch

- sledování paprsku:
  - parametrické vyjádření paprsku (přímky): $\mathbf{P} = \mathbf{P}(t)$
  - numerické řešení $Q(\mathbf{P}(t)) = konst.$
- polygonalizace implicitních ploch:
  - 1 uniformní či neuniformní rozdělení prostoru na voxely
  - 2 výpočet obsazení voxelů (určení $Q(\mathbf{P}) \geq 0$)
  - 3 výroba polygonové sítě: *marching cubes*, *dual contouring*
→ viz přednáška Modelování těles
- snahy o parametrizaci implicitních ploch

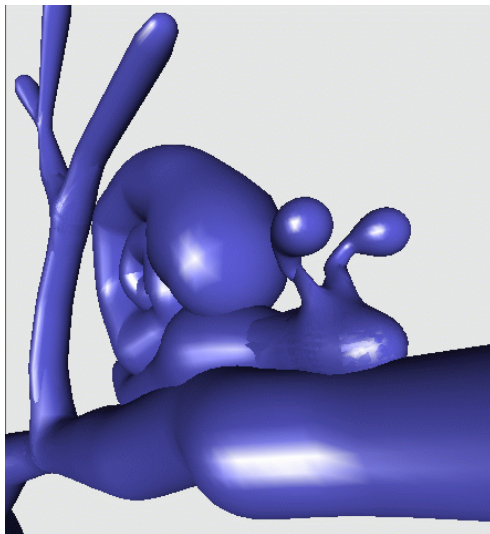
Implicitní plochy - příklady

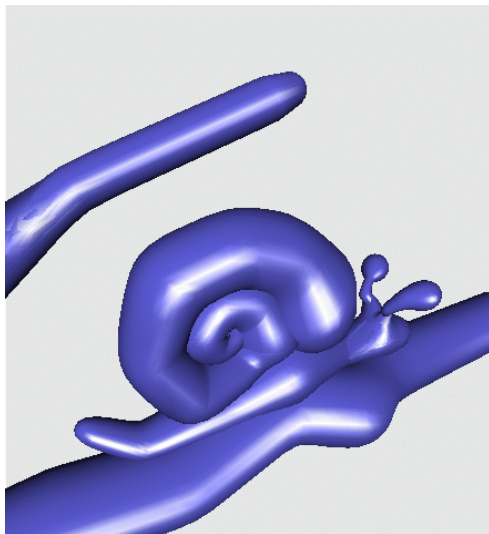
Implicitní plochy - příklady

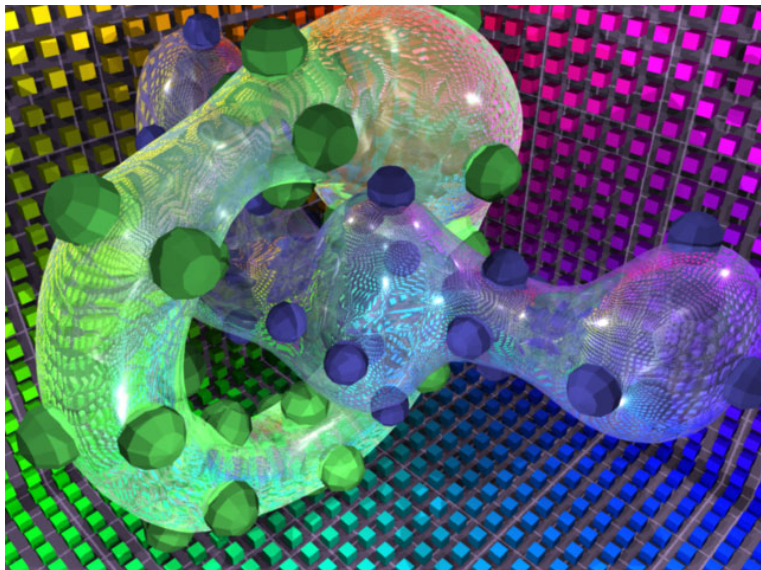
Implicitní plochy - příklady

Implicitní plochy - příklady

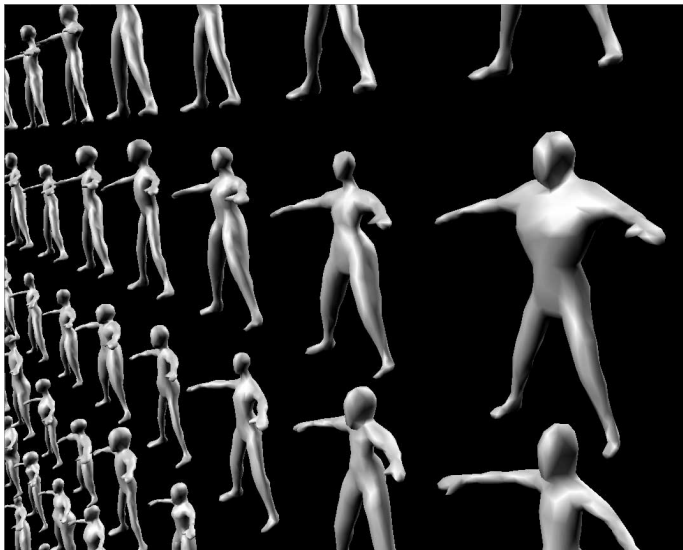

Implicitní plochy - příklady

Implicitní plochy - příklady

Obsah

- 1 Parametrické křivky
- 2 Parametrické bikubické povrchy
- 3 Implicitní povrchy
- 4 Dělené křivky**
- 5 Dělené povrchy

Dělené křivky

- dělení = *subdivision*
- výchozí útvar - polygon (nebo otevřená po částech lineární křivka)
- dělení - iterativní (rekurzivní) modifikace polygonu
  - modifikace vrcholů
  - zvýšení počtu vrcholů
- posloupnost polygonů P_k blížící se limitní křivce P_∞
- základní rozdělení **dělicích schémat**:
  - 1 **interpolující** - $\forall k$ P_k obsahuje vrcholy pův. polygonu P_0
  - 2 **aproximující** - P_∞ neprochází vrcholy P_0

Vlastnosti dobrého dělicího schématu

- **efektivita** - málo operací v plovoucí desetinné čárce pro získání nových bodů
- **kompaktní nosič** - jeden bod P_0 ovlivní omezenou část P_∞
- **lokální definice** - nové body P_{k+1} definovány jen pomocí několika „blízkých“ bodů P_k
- **invariance** - transformace a přechod $P_0 \mapsto P_\infty$ by měly být záměnné
- **regularita** - $P_\infty \in G^0, G^1, C^1$, apod.

Chaikinovo schéma 1/3

- jeden z prvních algoritmů pro dělení křivek
- algoritmus generuje kvadratickou uniformní B-spline křivku
- na každou spojnici 2 vrcholů umístíme 2 nové v $\frac{1}{4}$ vzdálenosti od původních, původní zahodíme
  - ⇒ aproximační schéma
  - ⇒ ořezávání rohů - limitní křivka je hladká (alg. je vlastně low pass filtr)
- lze rozšířit na otevřené po částech lineární křivky

Chaikinovo schéma 2/3

- označme

$$P_k = \{\mathbf{p}_0^k, \mathbf{p}_1^k, \dots, \mathbf{p}_{m-1}^k\}$$

a dále definujeme (díky uzavřenosti polygonu) $\mathbf{p}_m^k := \mathbf{p}_0^k$

- Chaikinovo dělení generuje polygon

$$P_{k+1} = \{\mathbf{p}_0^{k+1}, \mathbf{p}_1^{k+1}, \dots, \mathbf{p}_{2m-1}^{k+1}\},$$

kde $\forall i \in \mathbb{N}_m$

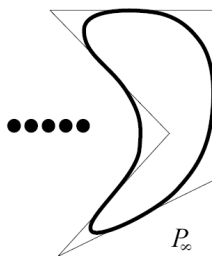
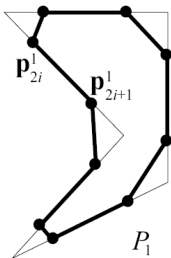
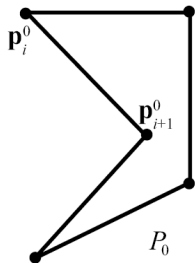
$$\mathbf{p}_{2i}^{k+1} = \frac{3}{4}\mathbf{p}_i^k + \frac{1}{4}\mathbf{p}_{i+1}^k,$$

$$\mathbf{p}_{2i+1}^{k+1} = \frac{1}{4}\mathbf{p}_i^k + \frac{3}{4}\mathbf{p}_{i+1}^k.$$

Chaikinovo schéma 3/3

$$\mathbf{p}_{2i}^{k+1} = \frac{3}{4}\mathbf{p}_i^k + \frac{1}{4}\mathbf{p}_{i+1}^k,$$

$$\mathbf{p}_{2i+1}^{k+1} = \frac{1}{4}\mathbf{p}_i^k + \frac{3}{4}\mathbf{p}_{i+1}^k.$$

Čtyřbodové schéma 1/2

- k vytvoření nového vrcholu používá 4 okolní vrcholy
- $\forall i \in \mathbb{N}_m$ generuje vrcholy

$$\mathbf{p}_{2i}^{k+1} = \mathbf{p}_i^k$$

$\implies P_\infty$ interpoluje P_0

- $w \dots$ tzv. *parametr napětí* - pro $w = 0$ jen lineární interpolace
- $P_\infty \in C^1$ pokud $w \in (0, \frac{1}{8})$
- rozšíření na neuzavřené křivky: $P_k = \{\mathbf{p}_0^k, \mathbf{p}_1^k, \dots, \mathbf{p}_{m-1}^k\} \implies$
def. $\mathbf{p}_m^k$ středově souměrný s $\mathbf{p}_{m-2}^k$ podle $\mathbf{p}_{m-1}^k$, tj

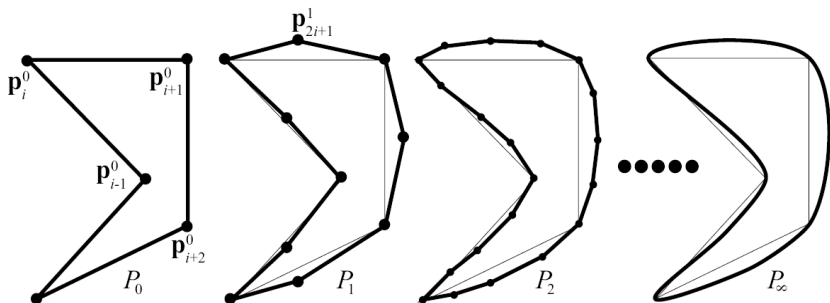
$$\mathbf{p}_m^k := 2\mathbf{p}_{m-1}^k - \mathbf{p}_{m-2}^k$$

Čtyřbodové schéma 2/2

$$\mathbf{p}_{2i}^{k+1} = \mathbf{p}_i^k,$$

$$\mathbf{p}_{2i+1}^{k+1} = \left(\frac{1}{2} + w\right)(\mathbf{p}_i^k + \mathbf{p}_{i+1}^k) - w(\mathbf{p}_{i-1}^k + \mathbf{p}_{i+2}^k).$$

Tříbodové schéma

- $\forall i \in \mathbb{N}_m$ generuje vrcholy

$$\mathbf{p}_{2i}^{k+1} = \frac{3}{4}\mathbf{p}_i^k + \frac{1}{8}(\mathbf{p}_{i-1}^k + \mathbf{p}_{i+1}^k),$$

$$\mathbf{p}_{2i+1}^{k+1} = \frac{1}{2}(\mathbf{p}_i^k + \mathbf{p}_{i+1}^k)$$

- $\mathbf{p}_{2i}^{k+1}$ ... vrchol nahrazující $\mathbf{p}_i^k$
- $\mathbf{p}_{2i+1}^{k+1}$ ... vrchol ve středu původní hrany
- schéma generuje kubickou B-spline

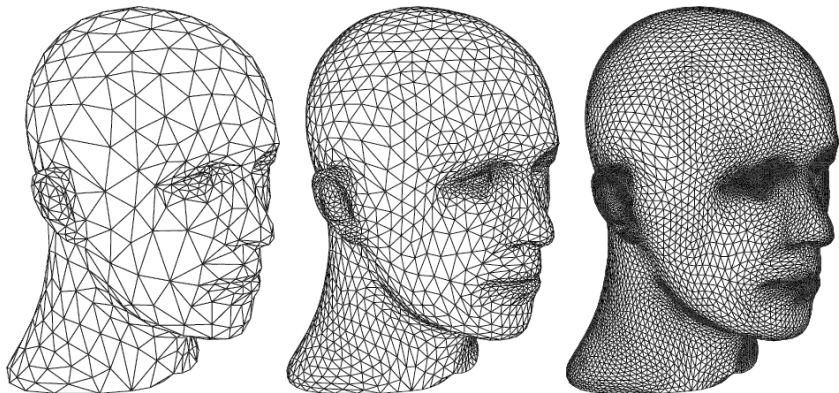
Obsah

- 1 Parametrické křivky
- 2 Parametrické bikubické povrchy
- 3 Implicitní povrchy
- 4 Dělené křivky
- 5 Dělené povrchy**

Dělené povrchy

- podobně jako u dělení křivek - iterativní přidávání vrcholů (a tedy i ploch) do polygonální sítě
- generování hladkých, spojitých povrchů ze sítí trojúhelníků, čtverců či s **libovolnou topologií**
- *úroveň detailů* (LOD - level of detail) ... počet iteračních kroků
  - měníme v závislosti na zvětšení (přiblížení) objektu
- dělicí schéma:
  - 1 množině vrcholů P_k přiřazuje rozsáhlejší množinu vrcholů P_{k+1} (někdy tzv. *dělicí pravidlo*)
  - 2 určuje pravidla propojení nových vrcholů do polygonální sítě
- požadované vlastnosti dělicích schémat - jako u křivek

Dělené povrchy - příklad

Terminologie pro dělení

- *valence* vrcholu $\mathbf{p}$ .... počet sousedů = vrcholů spojených hranou s $\mathbf{p}$
- *sudý vrchol* ... při iteraci $P_k \mapsto P_{k+1}$ s použitím interpolujícího je „původní“, tj.

$$(\forall \mathbf{p} \in P_{k+1}) (\mathbf{p} \text{ je sudý} \iff \mathbf{p} \in P_k)$$

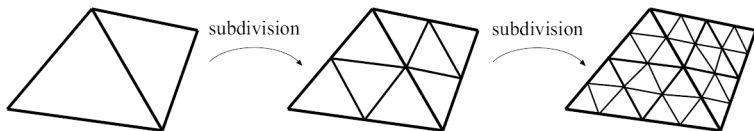
- *lichý vrchol* ... není sudý

Zdůvodnění: viz dělení křivek - interpolované vrcholy mají v P_{k+1} sudé indexy.

- *řádný vrchol*
  - na trojúhelníkové síti má valenci 6, resp. na hranici 4.
  - na čtvercové síti má valenci 4, resp. na hranici 3.
- *mimořádný vrchol* ... není řádný

Loopovo schéma 1/4

- pro trojúhelníkovou síť
- aktualizuje existující vrcholy + přidá nový vrchol pro každou hranu
  - zde *sudý vrchol* = aktualizovaný původní vrchol
- jeden $\triangle$ se rozdělí na 4 menší

Loopovo schéma 2/4

- necht' $\mathbf{p}^k \in P_k$ je vrchol s valencí n , mající sousedy $\mathbf{p}_0^k, \mathbf{p}_1^k, \dots, \mathbf{p}_{n-1}^k$
- sudý vrchol $\mathbf{p}^{k+1} \in P_{k+1}$ (tj. aktualizace vrcholů v P_k) se najde jako

$$\mathbf{p}^{k+1} = (1 - n\beta) \mathbf{p}^k + \beta \sum_{i=1}^n \mathbf{p}_i^k$$

- „konstanta“ β je funkcí valence vrcholu $\mathbf{p}^k$:

$$\beta(n) = \frac{1}{n} \left(\frac{5}{8} - \left(\frac{3}{8} + \frac{1}{4} \cos \frac{2\pi}{n} \right)^2 \right)$$

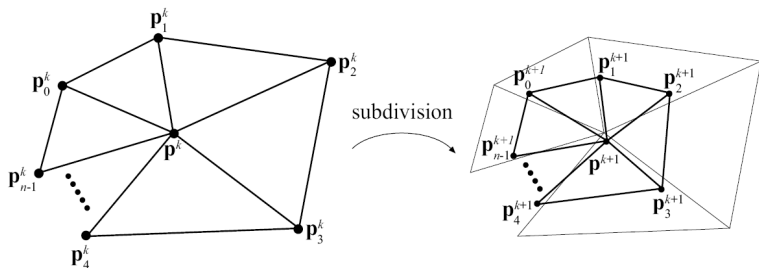
- přidají se nové (liché) vrcholy na středech hran $\mathbf{p}^k \mathbf{p}_i^k$
 $\forall i \in \mathbb{N}_n$:

$$\mathbf{p}_i^{k+1} = \frac{1}{8} (3\mathbf{p}^k + 3\mathbf{p}_i^k + \mathbf{p}_{i-1}^k + \mathbf{p}_{i+1}^k)$$

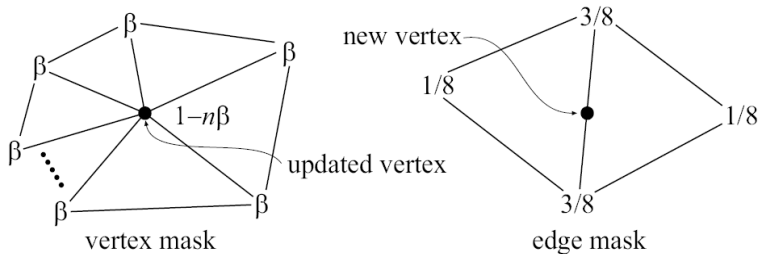
Loopovo schéma 3/4

- znázornění iterace

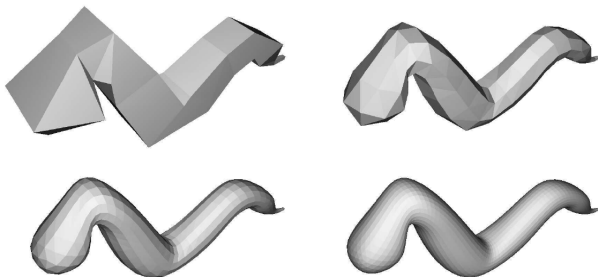
Loopovo schéma 4/4

- schematické znázornění iteračních vztahů pomocí masek

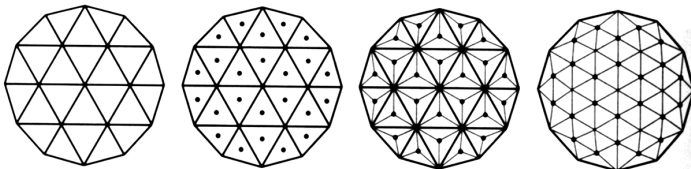
Loopovo schéma - vlastnosti

- na hranici, resp. na hranách označených jako „záhyb“ (*crease*) uplatňována jiná pravidla dělení
- volba $\beta(n)$ zaručuje hladkost C^2 všude **až na mimořádné vrcholy** (kde je C^1)
- různé modifikace pro zlepšení hladkosti v obecnějších případech (valence $n > 7$ apod.)

Kobbeltovo $\sqrt{3}$ dělení 1/3

- trojúhelníková síť
- každý $\triangle$ se rozdělí jen na 3 trojúhelníky
- nové vrcholy doprostřed $\triangle$, nikoliv doprostřed hrany

Kobbeltovo $\sqrt{3}$ dělení 2/3

- opět necht' $\mathbf{p}^k \in P_k$ je vrchol s valencí n , mající sousedy $\mathbf{p}_0^k, \mathbf{p}_1^k, \dots, \mathbf{p}_{n-1}^k$.
- vrchol $\mathbf{p}^k$ aktualizován podle Loopova schématu

$$\mathbf{p}^{k+1} = (1 - n\beta) \mathbf{p}^k + \beta \sum_{i=1}^n \mathbf{p}_i^k$$

- navíc $\forall \Delta$ přidán vrchol

$$\mathbf{p}_m^{k+1} = \frac{1}{3} (\mathbf{p}_a^k + \mathbf{p}_b^k + \mathbf{p}_c^k),$$

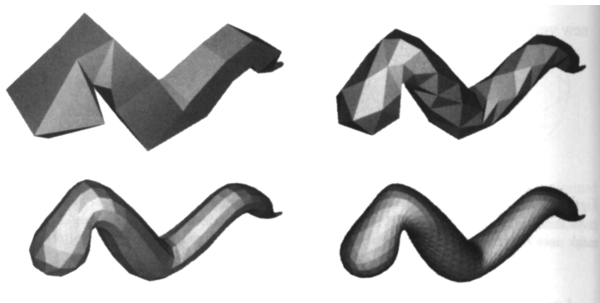
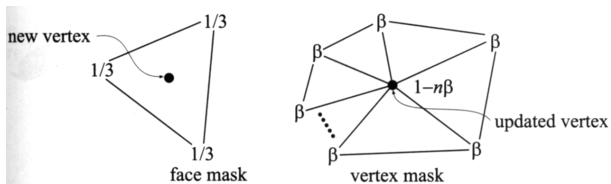
kde $\mathbf{p}_a^k, \mathbf{p}_b^k, \mathbf{p}_c^k$ jsou vrcholy Δ

- volba

$$\beta(n) = \frac{1}{9n} \left(4 - 2 \cos \frac{2\pi}{n} \right)$$

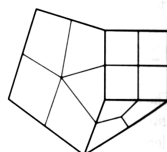
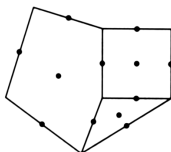
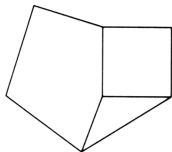
zaručuje C^2 povrch v řádných vrcholech, C^1 v mimořádných

Kobbeltovo $\sqrt{3}$ dělení 2/3

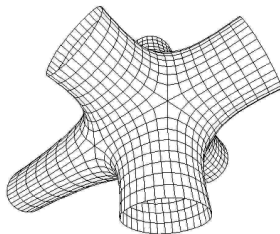
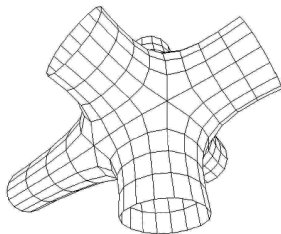
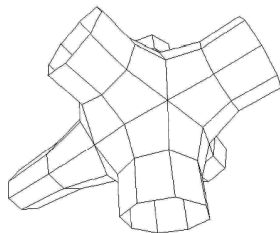
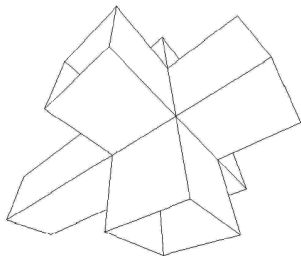

Schéma dělení Catmull-Clark

- dělí obecné polygonální síť
- generuje čtvercové síť
- pro síť z řádných vrcholů dostaneme B-spline povrch
- C^2 povrch v řádných vrcholech, C^1 v mimořádných

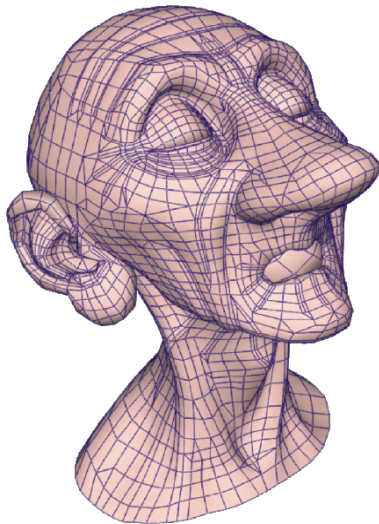

Catmull-Clark - příklady

Catmull-Clark - příklady

Catmull-Clark - příklady

Geri's Game (Pixar Animation Studios, 1997)

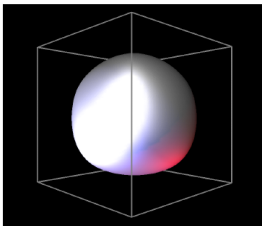
Další schémata dělení povrchů

- Doo-Sabin
  - aproximační
  - C^1 spojitost (neplatí na hranici otevřené sítě)
- MidEdge
  - G^0 spojitost
- Butterfly
- ...

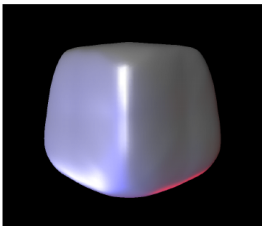
Interpolace barev a texturových souřadnic

- každému vrcholu $\mathbf{p}$ polygonální sítě P_0 přiřazena barva, resp. texturové souřadnice
- barvy, resp. texturové souřadnice lze považovat za další složky vektoru $\mathbf{p}$
- použití stejného dělicího schématu jako na první tři složky - tj. prostorové souřadnice

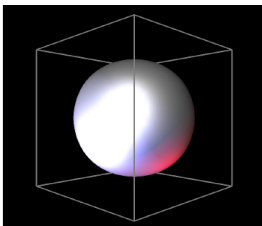
Srovnání dělicích schémat

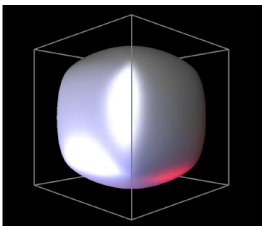
Loop

Butterfly

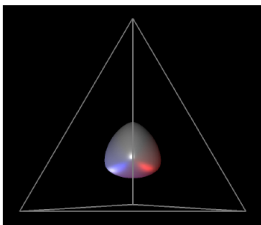

Catmull-Clark

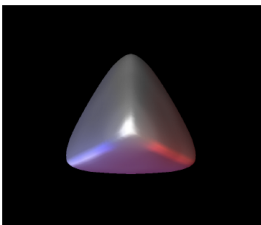

Doo-Sabin

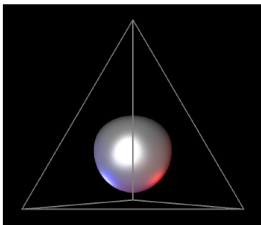
Srovnání dělicích schémat

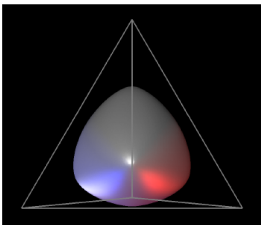
Loop

Butterfly

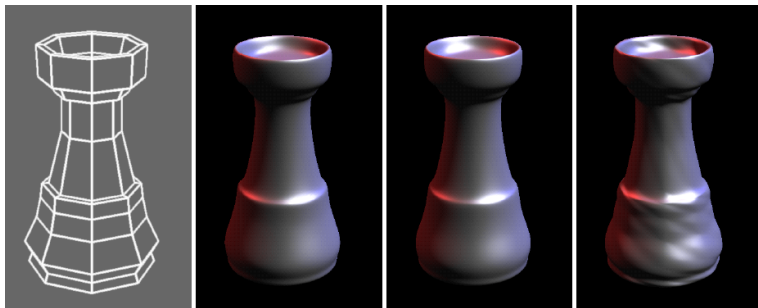

Catmull-Clark

Doo-Sabin

Srovnání dělicích schémat

Initial mesh

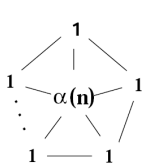
Loop

Catmull-Clark

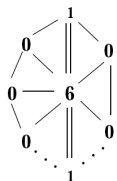
*Catmull-Clark, after
triangulation*

Po částech hladké dělení

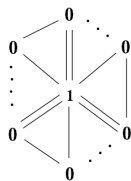
- modifikované Loopovo schéma
- identifikace vrcholů jako „hladký“, „záhyb“ (*crease*), „šipka“ (*dart*), „roh“ (*corner*)

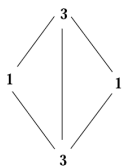
smooth or
dart vertex

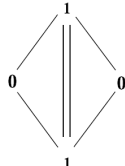
regular or non-regular
crease vertex

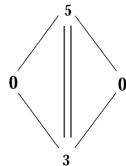
corner vertex

(1) smooth edge

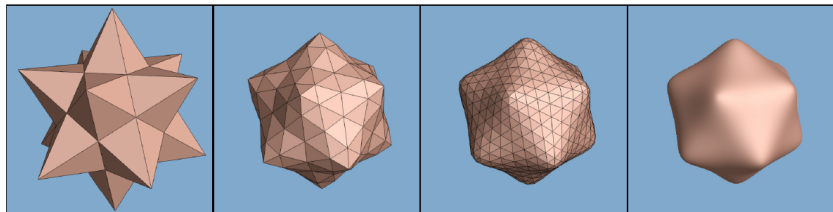
(2) regular
crease edge

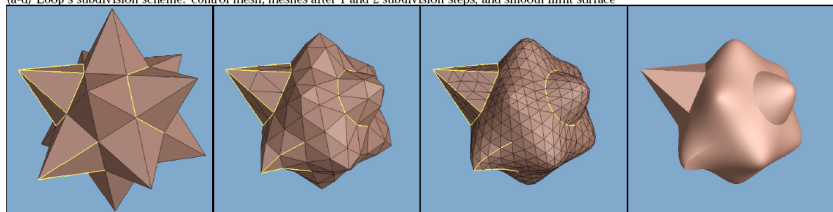
(3) non-regular
crease edge

Po částech hladké dělení - příklad

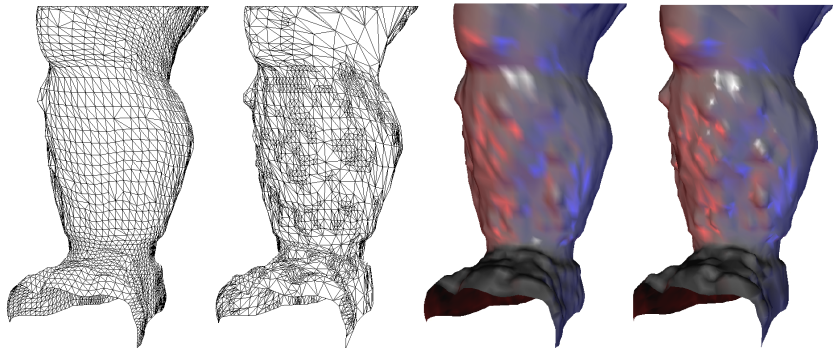

(a-d) Loop's subdivision scheme: control mesh, meshes after 1 and 2 subdivision steps, and smooth limit surface

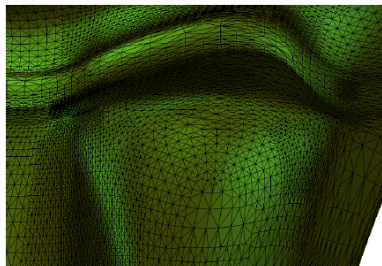
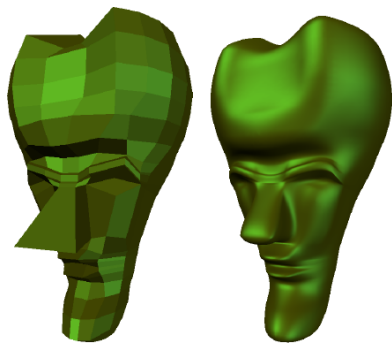

(e-h) Our piecewise smooth subdivision scheme: tagged control mesh, meshes after 1 and 2 subdivision steps, and piecewise smooth limit surface

Adaptivní dělení

Adaptivní dělení

Literatura 1/2

- J. D. Foley, A. van Dam, S. K. Feiner, J. F. Hughes: *Computer Graphics: Principles and Practice*, Addison Wesley, 1997.
- Žára, Beneš, Sochor, Felkel: *Moderní počítačová grafika*. Computer Press, 2005.
- G. Chaikin: *An algorithm for high speed curve generation*. Computer Graphics and Image Processing 3 (1974), 346-349.
- L. Kobbelt: $\sqrt{3}$ *Subdivision*, Computer Graphics Proceedings, Annual Conference Series, 2000.

Literatura 2/2

E. Catmull, J. Clark: *Recursively Generated B-Spline Surfaces on Arbitrary Topological Meshes*, Computer Aided Design 10, 6 (1978), 350-355.

H. Hoppe et al.: *Piecewise Smooth Surface Reconstruction*, Computer Graphics Proceedings, Annual Conference Series (1994), 295-302.